

O konstrukcji projektu JEDEN PIES

Przyszły moje urodziny, Marek Noniewicz, znając moje zapędy w kierunku odtwarzania i modyfikowania starych tekstów z wszelkiego rodzaju instruktaży, przyniósł mi w prezencie biuletyn fotograficzny z lat 50-tych.

W tekście *Adama Johanna O oportunistach i lewactwie w fotografii polskiej* czytamy: *Imperialistyczna reakcja lęka się jak ognia ruchu mas ludowych w walce o lepszą przyszłość. Dlatego reakcyjna literatura głosi wyrzeczenie się przez człowieka wszelkiej działalności społecznej, zdąża do osłabienia ludzkiej siły woli. Natchnieniem tej duchowej rozpusty jest nowo objawiona filozofia typu Sartre'a, która chciałaby zmusić człowieka do łączenia na czworakach, który pozostawiałby po sobie tylko psie łajno.*

Celem wystawy jest przybliżenie medium fotograficznego w aspekcie ewolucji techniki, jaka dokonała się w ostatnim półwieczu, a co z tym idzie, w ujęciu zmian postaw twórczych – to, co stanowiło i to, co obecnie stanowi dla twórcy priorytet w obrazowaniu.

Chciałabym pokazać okiem mojego pokolenia to, czym jest i jaką rolę spełniała fotografia w Polsce, jak mocno sytuacja polityczna i relacje społeczne miały wpływ na kształtowanie się owej roli fotografii i jej ewolucji, jako medium, i ostatecznie jako forma ekspozycji. Od prezentacji *makatki zakładowej*, przez prasę PRL-u, przez wydawnictwa podziemia lat 80-tych, po instalację o charakterze artystycznym, czy komercyjnym. Od roli propagandowej, poprzez awangardową, konceptualną, waleczną, marketingową, reklamową, komercyjną, artystyczną, aż po nowy dokument zakreślony w dizajnie i nowo prowadzonej obserwacji dla naszego lepszego bezpieczeństwa lub nadzoru czy inwigilacji – przecież teraz *wielki brat* może być już wszędzie...

Do każdego 10-lecia zaproszony został inny artysta: Anetta Kuś, Kinga Eliaz, grupa Łódź Kaliska, Katarzyna Zabłocka, Mateusz Pęk i Tomasz Dobiszewski. Każdy twórca sam wybrał magazyn fotograficzny, który posłużył jako inspiracja do zbudowania dzieła. Zawarte teksty w nich, jak i zdjęcia, posłużyły do interpretacji i zaaranżowania ekspozycji. Zaproszenie artystów do poszczególnych dekad nie było przypadkowe, to formy wyrazu, jakimi się posługują w swoich wypowiedziach twórczych, zdecydowały o takim wyborze.

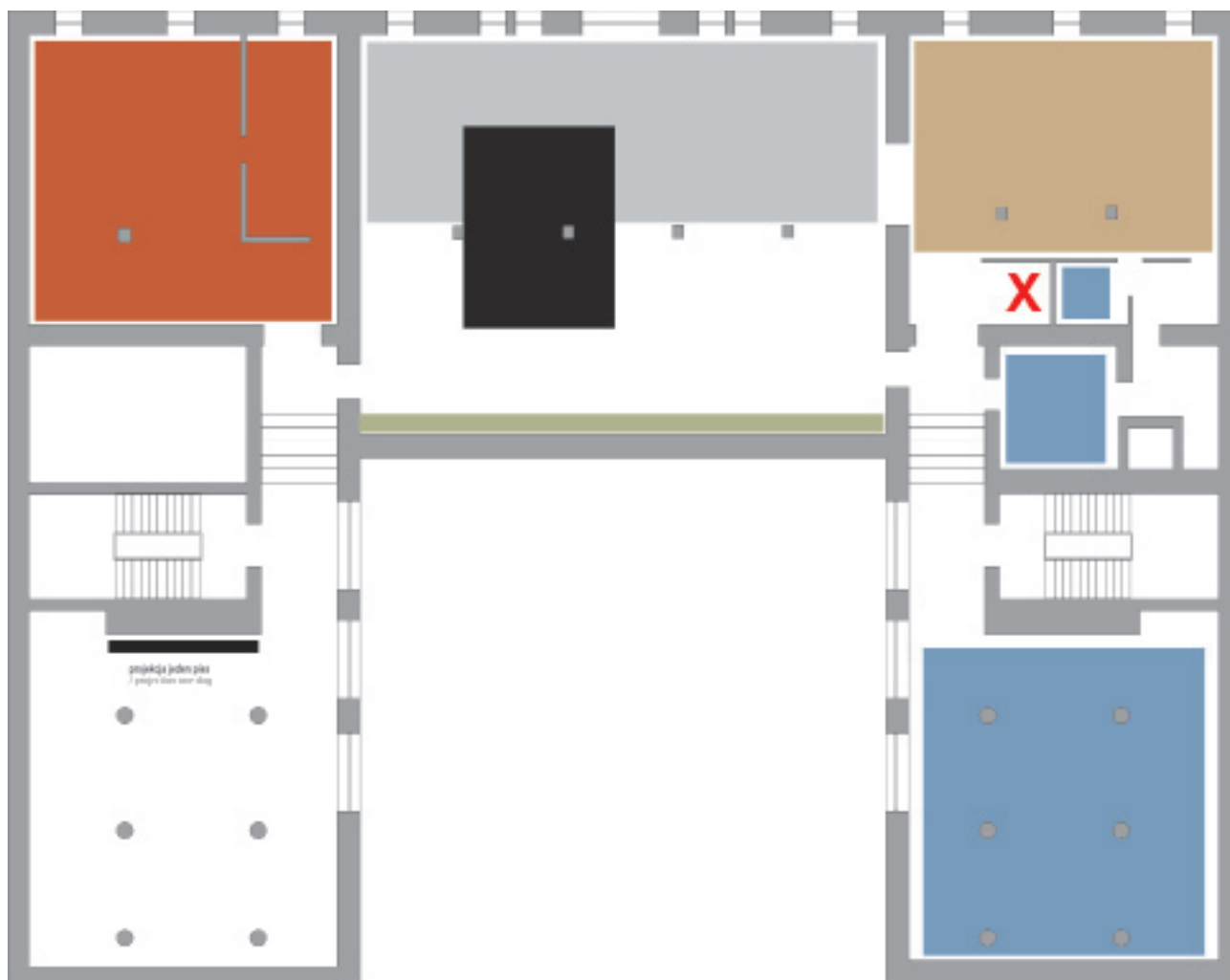
Pewną wypadkową owych działań będzie praca grupy *Łódź Kaliska*. Przypisana im dekada lat 70-tych spowoduje cofnięcie do początków Grupy, które przypadają na rok 1979 – z tego okresu pochodzą też będą teksty Marka Janiaka i Andrzeja Kwietniewskiego, wykorzystane przy realizacji tego projektu. Artyści dokonają swoistej analizy propagandowej fotografii z 1973 roku */Przyspieszajmy obywateli* autorstwa Bogdana Łopieńskiego/, tworząc, interpretując ją na nowo i komentując tym samym ówczesną i jednocześnie współczesną już nam rzeczywistość.

Będzie mowa o historii fotografii i obyczajowości poprzez zaaranżowane sytuacje - ekspozycje.

W indywidualnych odsłonach artystów zmienia się funkcja fotografii i postawa odbiorcy. W latach 50-tych pojawia się odbiorca *kolektywnej myśli społecznej*, w latach 60-tych nabiera on charakteru obserwatora ekspozycji użytkowej. Dalej czas lat 70-tych to *idiotic art*, gdzie znak i semantyka symbolu była kamuflażem wolnej myśli. Kolejne 10-lecie to podglądanie procesu *wzrastania* z jednoczesnym wymuszeniem pewnej aktywności u odbiorcy, który chcąc zobaczyć ekspozycje musi poruszać się drogą labiryntu, bez gwarancji wyjścia z tego zaaranżowanego układu. Lata po przełomie to ciągłe zadawanie pytań i niemożność zdefiniowania wizerunku, bez konieczności zastosowania *nauki zrób zeza*. I wreszcie zaprzeczenie wszelkiego obrazowania w module *no image*. Tutaj powstaje tylko chwilowy obraz zainicjowany z ruchów odbiorcy stojącego przed ekranem. Ze słowa *no image* buduje się obraz, który zaprzecza temu znaczeniu – odbiorca staje się twórcą, ale kreatorem pozostaje artysta.

Realizacje, jak i postawy zaproszonych do projektu, stają się przyczynkiem do stworzenia chronologicznej ekspozycji; od klasycznej czarno-białej odbitki, poprzez fotografię barwną, wielkoformatową, po obrazy ruchome i instalacje. Musimy zdawać sobie jednak sprawę z faktu, że do czynienia mamy z *Jednym Psem* i jedynie pragniemy przedstawić Państwu osobiste fotograficzne *psie łajno*.

Rok 2009 to zbiór wszystkich ekspozycji wystawy, to epilog tego projektu. Historia określa czas, czas buduje historię, którego świadkiem zawsze pozostaje rzeczywistość, bo to – proszę Państwa – JEDEN PIES.

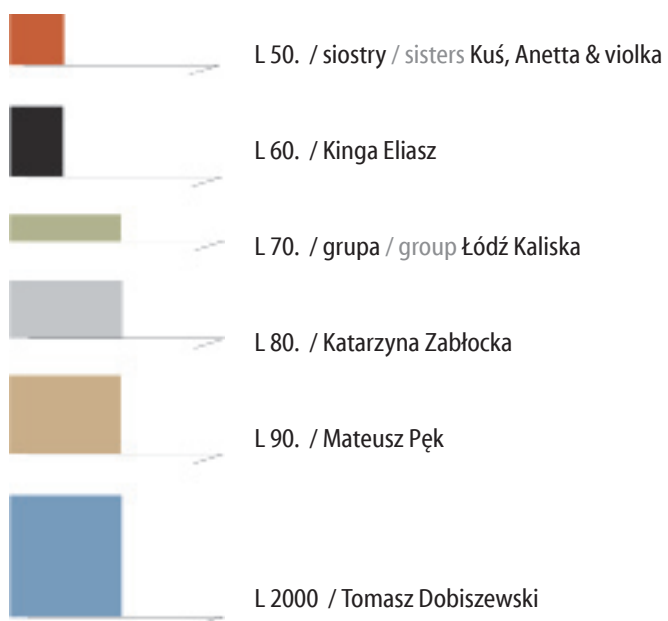
plan ekspozycji - Wileński Dworzec Kolejowy
/ the exhibition's plan - The Vilnius Railway Station

Wystawa 6 dekad opartych o medium fotograficzne.

Wilno 2009

/ The exhibition of 6 decades based on photographic medium.

Vilnius 2009

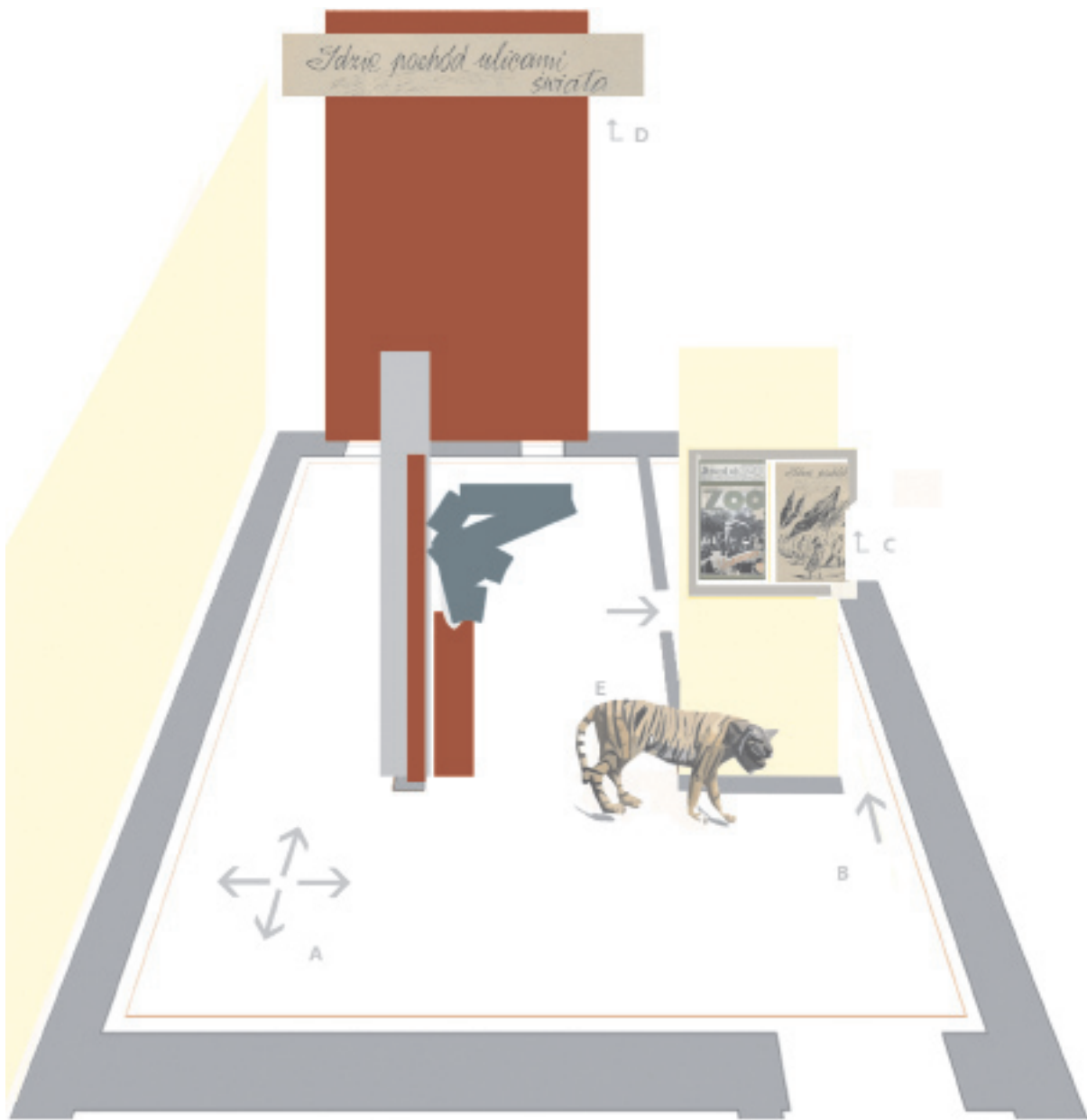
lata 50.

rola: **PROPAGANDOWA**

forma: **MAKATKOWA**

AKTYWISTKI / activists / siostry / sisters Kuś, Anetta & violka

- A – hol uniwersytecki
- B – wystawa plansz fotograficznych na temat górski
- C – gabloty
 - I – informacyjna
 - WYCIECZKA DO ZOO
 - Nagroda dla studentów czynu społecznego – wycieczka do ZOO.
 - O WYSTAWIE GÓRSKIEJ
 - Obchody 1 Maja uświetni ekspozycja pokonkursowa przywieziona z Poznania *Piękno Naszych Gór*.
 - II – wiadomości ze świata
 - Niech ŻYJE 1 MAJA
 - artykuły z Przyjaciółki: *Idzie pochód ulicami świata!*
W kraju uśmiechających się ludzi (korespondencja z Chin).
 - III – aktualności Wydziału Zootechniki UW
 - AKTYWISTKI SIOSTRY DZIĘCIOŁ
 - studentki zootechniki, zdobywczynie II Nagrody Ministerstwa Rolnictwa za osiągnięcia w hodowli bydła. Reportaż z pobytu w PGR TURSKO.
- D – dekoracje 1-majowe
- E – tygrys 1:1, tworzywo sztuczne

- / A - the university hall
- B - the exhibition of mountain photo charts
- C - display cabinets
 - I - info
 - THE TRIP TO THE ZOO
 - The award for students who took part in a community action – a trip to the ZOO.
 - ABOUT THE MOUNTAIN EXHIBITION
 - *The Beauty of Our Mountains* exhibition from Poznań adds splendour to the celebration of the May 1st Labour Day.
 - II - the news of the world
 - LONG LIVE THE MAY 1ST LABOUR DAY
 - The Przyjaciółka magazine's articles: *The march is going along world's streets!*
In country of smiling people (a correspondence from China).
 - III - news from the faculty of zootechny of The University of Warsaw
 - DZIĘCIOŁ SISTERS - AKTIVISTS
 - students of zootechny, winners a Second Prize of the Ministry of Agriculture for cattle husbandry achievements. The photo reportage from PGR TURSKO.
- D - the May 1st Labour Day decorations
- E - tiger 1:1, plastic

Konsultacje merytoryczne: tech. rolnik Mirosław Noweta

/ Consultant: Mirosław Noweta

Podziękowania dla Pani Anny Kuś za pomoc przy dekoracjach 1-majowych.

/ Special thanks to Ms Anna Kuś for her help with the May 1 ornaments.

MEDAL - AKTYWISTKI SIOSTRY DZIĘCIOŁ - studentki zootechniki, zdobywczynie II Nagrody Ministerstwa Rolnictwa za osiągnięcia w hodowli bydła.

/ MEDAL - DZIĘCIOŁ SISTERS THE AKTIVISTS – students of zootechny, winners of The Second Prize of the Ministry of Agriculture for cattle husbandry achievements.

Aktywistki

NARZEKAMY na zanikanie aktywu studenckiego, na kryzys w ZMP, który zjada rozpalone młode serca. Rewolucyjna pieśń jednak nie ustaje. Przykładem są studentki wydziału zootechniki Uniwersytetu Warszawskiego - siostry Maria i Irena Dziecioł - które odbyły owocną praktykę w PGR Tursko. Ich pracę doceniło Ministerstwo Rolnictwa, przyznając II nagrodę za osiągnięcia w hodowli bydła.

ODDANE pracy społecznej i naukowej, dzielnie stawiały czoło wszystkim malkontentom, którzy chcieliby widzieć upadek idei gospodarki socjalistycznej. Aktywistki, zapatrzone we wzorce Komsomolu, nie oszczędzały rąk, by wypełnić plan rozwoju Państwowych Gospodarstw Rolnych. Karmiąc zwierzęta, nadzorując ich rozród, przyczyniły się do ogólnosocjalistycznej edukacji robotników wsi. Teraz każdy pracownik PGR Tursko wie już, jak wygląda nowoczesna hodowla bydła, jak ważne są przepisy BHP i nadzór nad pracami kolektywnymi.

WIECZORAMI, po dziennym znoju, dzielne aktywistki zapraszały wszystkich do wiejskiej świetlicy, by czytać wartościowe wiersze i opowiadania wielkich radzieckich autorów. By tłumaczyć, czym

jest nowa gospodarka, prowadząca nasz kraj do świetlanej przyszłości. By hartować zasmucone serca młodych aktywistów wiejskich i dodawać im otuchy w niełatwej walce z rewizjonizmem.

PARTIA może być dumna z towarzyszek, które przy każdej okazji zapoznawały się z wątpliwościami wiejskich członków ZMP., które tłumaczyły, czym jest kolektywizm nie tylko czynu, ale i myśli.

SIOSTRY Dziecioł - tak zasłużone dla czynu społecznego - w nagrodę otrzymały dodatkowo bilety do warszawskiego ZOO, w którym będą mogły podziwiać dzikie zwierzęta z całego świata, a szczególnie słonia indyjskiego - dar od towarzyszy z Wietnamu.

SOCJALISTYCZNA młodzież polska nie jest galareta - jest marmurem, z którego wykuwa się Nowa Polska!

/ Activists

We complain that students are no longer active, that there's a crisis in ZMP that eats the young fiery hearts out. However, the revolutionary song never dies out. The example can be the students of the zootechny department at the Warsaw University - sisters Maria and Irena Dziecioł, who had an interesting internship at the Tursko State Farm. Their work was appreciated by the Ministry of Agriculture - they were awarded the 2nd prize for their achievements in cattle breeding.

Devoted to social and scientific works, they bravely faced up to all the malcontents who'd be happy to see the idea of socialist economy fall down. The activists, looking up to the standards of the Komsomol, didn't spare themselves to fulfil the development plan of the State Farms. Feeding the animals, supervising their reproduction, they helped with the socialist education of the farm workers. Now each worker in the Tursko State Farm knows what a modern cattle breeding is, how important the industrial safety regulations and supervision over the collective work are.

In the evenings, after the day labour, our brave activists invited everyone to the village club to read them valuable poems and short stories by great Soviet authors. To explain, what the new economy is and how it leads our country towards a glowing future. To toughen up saddened hearts of young peasant activists and uplift them in the hard fight against revisionism.

The PARTY can be proud of our comrades, who took every opportunity to hear out the doubts of ZMP members, who never tired at explaining what collectivism is - not only of action, but also of thought.

The Dziecioł sisters - who rendered so great a service for the community action - were also awarded tickets to the Warsaw ZOO, where they'll admire wild animals from all over the world, and especially the Asian elephant, a gift from the Vietnamese comrades.

Polish SOCIALIST youth is not jelly - it's marble from which the New Poland is carved!

ZOO

Po zdobyciu nowych doświadczeń w PGR Tursko siostry Dzięcioł odwiedzają warszawskie ZOO. / Dzięcioł sisters visit the Warsaw ZOO having got the new experiences in PGR Tursko.

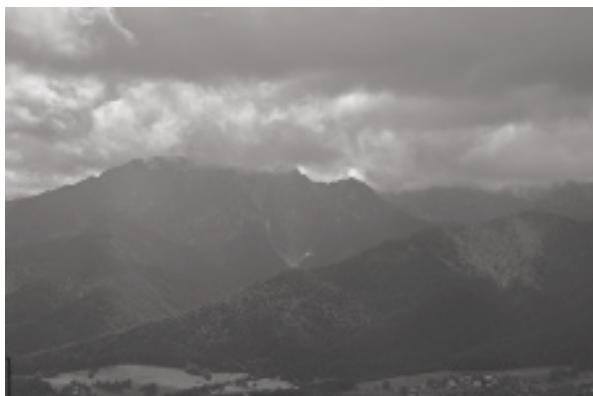
Słoń indyjski (*Elephas maximus*) – zamieszkuje Indie wschodnie i wyspy Archipelagu Malajskiego; niezbyt dziki, łatwo się oswaja, stąd może być używany jako zwierzę juczne, transportowe lub do prac polowych. Słonica Kasia przybyła z Antwerpii, a słoń Partyzant przyjechał z Wietnamu jako podarunek patriotów wietnamskich dla naszego kraju. Słoń ten jest bardzo zasłużony, bowiem brał czynny udział w walkach wyzwoleniczych przenosząc broń, amunicję i żywność dla walczących oddziałów Wietnamskiej Armii Ludowej. / Asian Elephant (*Elephas maximus*) – lives in East India and islands of Malay Archipelago; not very wild, tamed easily, so it might be used as a pack animal, for transport or for field work. Female Kasia (Kate) came from Antwerp and male Partyzant (Guerrilla) arrived from Vietnam, as a gift from Vietnamese patriots for our country. This elephant is of great merit, because he took part in liberation fights carrying arms, ammunition and food for fighting forces of the Vietnam People's Army.

Zebra stepowa (*Equus quagga*) – występuje na sawannach i stepach w południowo-wschodniej Afryce, od południowej Etiopii do wschodniej Republiki Południowej Afryki. Są to zwierzęta roślinożerne, głównym pożywieniem są trawy. Nie są zagrożone wyginięciem. / Plains Zebra (*Equus quagga*) – lives on South and East African savannas and steppes, from South Ethiopia to the Republic of South Africa. Herbivorous, its main food is grass. Zebras are not an endangered species.

plansza fotograficzna na temat górski – *Wczasy robotnicze*, 18 x 24 cm / the mountain photo chart - *Workers' holiday*

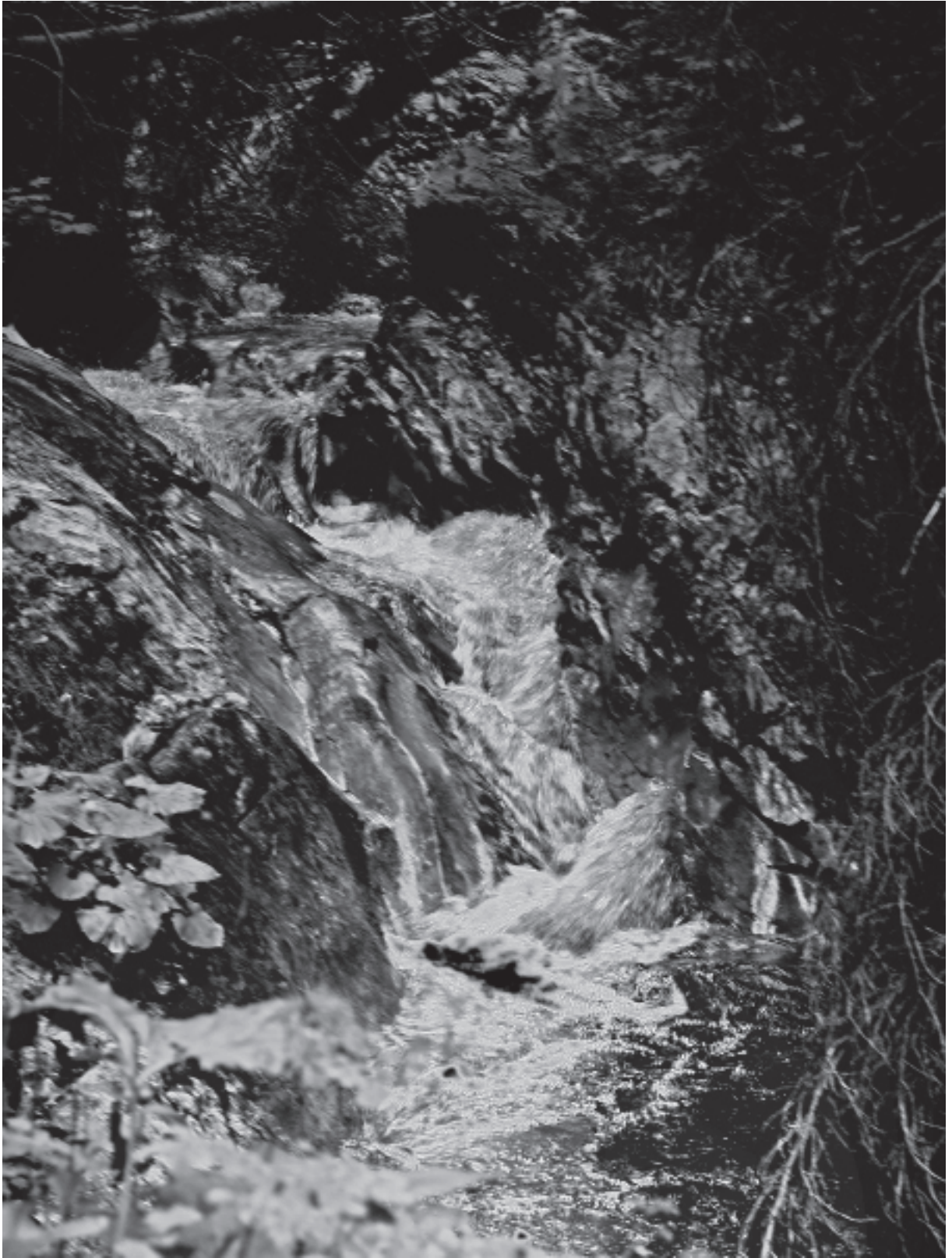
plansza fotograficzna na temat górski – *Dżdżysty poranek*, 40 x 30 cm / the mountain photo chart - *Rainy Morning*

plansza fotograficzna na temat górski – *Narciarz*, 40 x 30 cm / the mountain photo chart - *Skier*

planska fotograficzna na temat górski – *Powrót o zachodzie* , 30 x 40 cm
/ the mountain photo chart – *The return at sunset*

plansza fotograficzna na temat górski – *Potok w Dolinie Białego*, 30 x 40 cm
/ the mountain photo chart – *A mountain stream in the Biały Valley*